

Η δολοφονία του Ιωάννη Καποδίστρια [27 Σεπτεμβρίου 1831]

Γονική Κατηγορία: [Ιστορική Βιβλιοθήκη](#)

Κατηγορία: [Ελληνική Επανάσταση 1821 - Σύσταση Ελληνικού Κράτους](#)

Δημοσιευμένο στις Σάββατο, 27 Σεπτέμβριος 2014 09:00

Από τον/την Παντελης Καρύκα, Συγγραφέας

Προβολές: 87

Ο Ιωάννης Καποδίστριας υπήρξε ένας από τους μεγαλύτερους Έλληνες. Ίσως αυτό ήταν και η αιτία που τόσο νωρίς, τόσο άδοξα και καταστροφικά για το έθνος κατέληξε στον τάφο. Από τη στιγμή που αποδέχτηκε να κυβερνήσει την ρημαγμένη καθόλα Ελλάδα, έθεσε όλο του το είναι στη διάθεση της Πατρίδας. Στο έργο του αυτό ήρθε αντιμέτωπος με ντόπια και ξένα συμφέροντα, τα οποία συνασπίστηκαν εναντίον του και εν πολλοίς συνεργάστηκαν στην δολοφονία του.

Ο Καποδίστριας, έχοντας να αντιπαλέψει χίλια μύρια προβλήματα, κατάφερε στα λιγότερα από τρία χρόνια της διακυβέρνησής του να αφήσει πίσω του ένα ιδιαίτερα πλούσιο έργο. Το έργο του όμως θα ανατρέπονταν εκ των έσω, με την παρέμβαση Βρετανών και Γάλλων.

Σε κάθε περίπτωση, ακόμα και αν τελικά οι Μαυρομιχάληδες σκότωσαν τον Καποδίστρια – άποψη που τελευταία αμφισβητείται- οι ηθικοί αυτουργοί της δολοφονίας σίγουρα δεν ήταν Έλληνες. Ενδεικτική είναι η μαρτυρία του Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη: «Ανάθεμα τους Άγγλο – Γάλλους που ήταν η αιτία και εγώ να χάσω τους δικούς μου ανθρώπους και το Έθνος να χάσει έναν κυβερνήτη που δεν θα ματαβρεί. Το αίμα του με παιδεύει έως σήμερα».

«Όσοι ευρίσκονται εις δημόσια
υπουργήματα δεν είναι δυνατόν να
λαμβάνουν μισθούς αναλόγως με τον
βαθμό του υψηλού υπουργήματός των και
με τας εκδουλεύσεις των, αλλ' ότι οι
μισθοί ούτοι πρέπει να αναλογούν
ακριβώς με τα χρηματικά μέσα, τα οποία
έχει η Κυβέρνησις εις την εξουσίαν της.

Η απόφαση του Ιωάννη Καποδίστρια να προχωρήσει στη διανομή των Εθνικών Γαιών στους φτωχούς αγωνιστές, φαίνεται ότι αποτελούσε ένα ακόμα σημείο τριβής του Κυβερνήτη με τους Έλληνες προύχοντες και τους ξένους δανειστές, αφού η εθνικές γαίες αποτελούσαν το μοναδικό περιουσιακό στοιχείο του ελληνικού κράτους και άρα εγγύηση για αποπληρωμή των επαχθών δανείων που είχαν χορηγηθεί στην Ελλάδα. Η Μάνη, απόλυτα ελεγχόμενη από τον Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη είχε στασιάσει κατά του Καποδίστρια και ετοίμαζε ένοπλα τμήματα. Ο Καποδίστριας συνέλαβε τον Πετρόμπεη, αλλά η κατάσταση επιδεινώθηκε από την εξέγερση της Ύδρας. Υπό την ηγεσία της οικογένειας Κουντουριώτη και την πολιτική καθοδήγηση του Αλέξανδρου Μαυροκορδάτου, οι Ύδραίοι επαναστάτησαν, ζητώντας από τον Καποδίστρια να τους επιστρέψει τα χρήματα που είχαν ξοδέψει στον Αγώνα του 1821, κατέλαβαν τον ναύσταθμο του Πόρου, και με πρωτεργάτη τον Ανδρέα Μιαούλη, πυρπόλησαν πλοία του στόλου, ανάμεσά τους και τη την φρεγάτα «Ελλάς». Είναι απόλυτα τεκμηριωμένη η ενθάρρυνση, για να το θέσουμε επιεικώς, των στασιαστών από τις Μεγάλες Δυνάμεις, Βρετανία και Γαλλία. Ο μεν Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης υποστηριζόταν ανοικτά από τον Γάλλο πρέσβη, η δε οικογένεια Κουντουριώτη και ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος ήταν οι απόλυτοι εκφραστές των βρετανικών συμφερόντων στην Ελλάδα.

Ο ίδιος ο Καποδίστριας είχε γνώση για τους σχεδιασμούς των συγκεκριμένων ξένων δυνάμεων εναντίον του. Στις 31 Ιουλίου 1831, σε επιστολή του προς τον Γάλλο ναύαρχο Λαλαντέ έγραφε : «Εγώ δε, και τις δολοπλοκίες όλων σας τις εγνώριζα, αλλά έκρινα ότι δεν έπρεπε με κανένα τρόπο να κόψω το νήμα της συνεργασίας μαζί σας, γιατί έδινα προτεραιότητα στην ανόρθωση και στην ανασυγκρότηση της Ελλάδος. Αν έκοβα τις σχέσεις με τις λεγόμενες προστάτιδες Δυνάμεις, τούτο θα ήταν εις βάρος της Ελλάδος και δεν ήθελα με κανένα τρόπο να προσθέσω βάρος και στη συνείδησή μου. Και άφησα τα πράγματα να λαλήσουν μόνα τους...». Δύο μήνες αργότερα έστειλε στον Έλληνα πρέσβη στο Παρίσι Αλέξανδρο Σούτσο επιστολή με την οποία του ζητούσε να προβεί σε σχετικά διαβήματα στη γαλλική κυβέρνηση, για την ανάμιξη των Γάλλων στις αντικυβερνητικές ενέργειες της Ύδρας και της Μάνης και για την ανοιχτή σύμπραξη και τη βοήθειά τους προς τους αντικυβερνητικούς, που ήταν μέλη του Αγγλικού και του Γαλλικού κόμματος.

Η δολοφονία του Καποδίστρια τελικά οργανώθηκε από τον Γάλλο πρέσβη Ρουάν και τον Βρετανό ομόλογό του Ντόκινς, που εκτελούσαν οδηγίες των κυβερνήσεών τους. Άλλωστε είχαν επιχειρήσει και προηγουμένως να σκοτώσουν τον Καποδίστρια, μέσω Μαυροκορδάτου! Ο Μαυροκορδάτος είχε τότε πληρώσει με 25.000 γρόσια τον καμαριέρι του Καποδίστρια, Νικολέτο, για να τον δηλητηριάσει. Αυτός όμως αν και αρχικά δέχτηκε, άλλαξε γνώμη και μάλιστα ενημέρωσε τον Καποδίστρια. Όταν η απόπειρα αυτή απέτυχε έσπασαν οι στάσεις σε Μάνη – με τη συνδρομή γαλλικών στρατευμάτων – και στην Ύδρα.

Ο αδερφός του Πετρόμπεη, Κωνσταντίνος, και ο ανιψιός του, Γεώργιος, μπήκαν κάτω από αστυνομική παρακολούθηση. Ο πολιτάρχης, όπως λεγόταν τότε ο αρχηγός της αστυνομίας, αντί να αλλάξει κάθε βδομάδα τους δύο χωροφύλακες συνοδούς των Μαυρομιχάληδων, όπως είχε εντολή, τους άφησε 40 μέρες. Έτσι έγιναν τελικά συνεργοί. Λίγες μέρες πριν από τη δολοφονία του Καποδίστρια, οι Μαυρομιχάληδες, μαζί με τους συνοδούς τους χωροφύλακες, αγόρασαν νέα όπλα από το οπλοπωλείο του Παξιμάδη, στο Ναυπλίου.

Την Παρασκευή, 25 Σεπτεμβρίου, μια ηλικιωμένη γυναίκα κατήγγειλε στην αστυνομία ότι άκουσε τους Κωνσταντίνο και Γεώργιο Μαυρομιχάλη να κουβεντιάζουν με τους δυο χωροφύλακες φρουρούς τους ότι έπρεπε να σκοτώσουν τον Καποδίστρια το Σάββατο, 26 Σεπτεμβρίου, μπροστά στην εκκλησία. Η αναφορά έφτασε στον αρχηγό της αστυνομίας, ο οποίος δεν αντέδρασε. Το Σάββατο όμως ο Καποδίστριας ήταν άρρωστος και δε βγήκε από το σπίτι. Έτσι η επιχείρηση αναβλήθηκε για την επομένη. Το επόμενο πρωί της 27ης Σεπτεμβρίου 1831, ο Ιωάννης Καποδίστριας βγήκε από το σπίτι του, στο Ναύπλιο, για να πάει στην εκκλησία του Αγίου Σπυρίδωνος. Στα σκαλιά, τον πρόλαβαν οι Μαυρομιχάληδες και οι δύο χωροφύλακες. Τον πυροβόλησαν και οι τέσσερις. Ο Δημήτριος Κοκκινάκης στο βιβλίο του «Ποιοι σκότωσαν τον Καποδίστρια» θεωρεί ότι οι Μαυρομιχάληδες ήταν σαφώς παρόντες στη δολοφονία, συνέργησαν σε αυτή, αλλά δεν ήταν οι πραγματικοί δολοφόνοι.

Ο σχεδιασμός της δολοφονίας ανήκε μάλλον στον Γάλλο στρατηγό Ζεράντ, διοικητή τότε του τακτικού στρατού, με ανάμιξη και Ελλήνων αξιωματικών, όπως του λοχαγού Φώτιου Αγγελίδη. Δύο μήνες πριν από τη δολοφονία, οι αξιωματικοί του γαλλικού εκστρατευτικού σώματος στην Πελοπόννησο στις μεταξύ τους συζητήσεις επιβεβαίωναν ότι

πλησίαζε η ημέρα που θα «ξεφορτώνονταν» τον Καποδίστρια. Επίσης ενδεικτικές είναι και οι τελευταίες λέξεις του Κωνσταντίνου Μαυρομιχάλη, όπως τις μεταφέρει ο στρατηγός Κασομούλης στα απομνημονεύματά του. «Δεν φταίω εγώ στρατιώται, άλλοι με έβαλαν», κραύγασε ο Μαυρομιχάλης πριν πέσει νεκρός.

Η στάση δε του Γάλλου Πρέσβη Ρουάν , ο οποίος μετά τη δολοφονία έδωσε άσυλο στον Γεώργιο Μαυρομιχάλη και αρνήθηκε να τον παραδώσει στον φρούραρχο του Ναυπλίου, Πορτογάλο συνταγματάρχη Αλμείδα, αποτελεί σαφή απόδειξη.

Η Γαλλία πάντως μέσω του πρέσβη και του στρατιωτική τους ακολούθου δεν έπαψε να υπερασπίζεται τους κατηγορούμενους. Ο στρατιωτικός ακόλουθος της Γαλλίας έφτασε στο σημείο να απειλήσει τους Έλληνες στρατοδίκες που δίκάζαν τον Γεώργιο Μαυρομιχάλη και τους δύο αστυφύλακες συνεργούς του να μην τολμήσουν να τους καταδικάσουν.

Ο δε Βρετανός πρέσβης απείλησε με διακοπή διπλωματικών σχέσεων με την Ελλάδα αν η δεν σταματούσαν οι κινητοποιήσεις του λαού του Ναυπλίου, που θεωρούσε την Βρετανία συνυπεύθυνη για τον θάνατο του Κυβερνήτη. Αποκαλυπτική είναι και η μαρτυρία του Ρώσου πρέσβη Ριμποπιέρ, ο οποίος στην έκθεσή του για τη δολοφονία έγραψε : « ...ουδεμία αμφιβολία διατηρώ ότι η δολοφονική χειρ εξοπλίσθη παρά της Αγγλίας ...». Άλλη απόδειξη; Ακόμη και σήμερα τα βρετανικά αρχεία, τα σχετικά με τη δολοφονία του Καποδίστρια παραμένουν κλειστά !

Πηγή: olympia.gr